

Generaldirektören

2019-11-25

2019/949

DELÅRSRAPPORT

Delårsrapport januari – september 2019

- > Resultatet före skatt uppgick till 278 (25) mnkr.
- > Investeringarna uppgick till 1 483 (1 192) mnkr.
- > Räntabiliteten på justerat eget kapital var 1,8 (0,3) procent¹.
- > Skuldsättningsgraden uppgick till 47,4 (57,2) procent.
- > Lotta Medelius-Bredhe tillsattes som tf. generaldirektör av regeringen den 7 februari efter att Ulla Sandborgh fick lämna sin tjänst. Regeringen har inlett processen med att rekrytera en ny generaldirektör.
- > Under januari och februari granskades Svenska kraftnät av DN. Artiklarna berörde brister i arbetet mot oegentligheter och med säkerhet.
- > Svenska kraftnät hemställde den 15 januari om tillsyn av Säkerhetspolisen för att säkerställa att brister i säkerhetsskyddet identifieras och åtgärdas. Den 3 juli lämnade Säkerhetspolisen sin slutrapport till t.f. generaldirektören, där det framgår att mycket fungerar bra men att det finns vissa brister som ska åtgärdas. Flera av dessa brister är sedan tidigare identifierade av Svenska kraftnät och arbete pågår.
- > Justitieombudsmannen (JO) begärde i januari upplysningar om vilka åtgärder som Svenska kraftnät vidtagit med anledning av uppgifter i media och önskade få information om de utredningar som pågår eller planeras. Svenska kraftnät har svarat med en lista på planerade, påbörjade och i vissa fall redan genomförda åtgärder för att komma till rätta med identifierade brister. JO initierade en förundersökning om misstänkt tjänstefel och Svenska kraftnät har biträtt

¹ Nyckeltalet är beräknade utifrån tolv månaders rullande resultat.

Polismyndigheten genom att lämna underlag till förundersökningen. JO fattade i mitten av juli beslut om att inte gå vidare i ärendet och förundersökningen har lagts ner.

- > Under perioden lämnade Svenska kraftnät sin verksamhetsplan inkl. investerings- och finansieringsplan för 2020 – 2022 till regeringen. Koncernens investeringar beräknas under treårsperioden uppgå till 13,0 mdkr varav 4 350 mnkr avser 2020.
- > Mark- och miljööverdomstolen har den 27 maj 2019 avgjort målet om hur kreosotimpregnerat trä i anläggningsdelar, t.ex. fundament och stag, ska hanteras vid återkallelse av en koncession. Energimarknadsinspektionen har stöd i ellagen för att kräva att allt kreosotimpregnerat trä ska tas upp i samband med återkallelse av en koncession. Däremot ansåg Mark- och miljööverdomstolen att frågan om förorenad jord ska hanteras enligt miljöbalkens bestämmelser. Detta kommer få stora ekonomiska konsekvenser för Svenska kraftnät då samtliga utgifter för miljöåtgärder redovisas i resultaträkningen.
- > Med anledning av Mark- och miljööverdomstolens dom ovan har en avsättning på 125 mnkr gjorts för uppgrävning av kreosotimpregnerat trä och sanering av kreosotförorenad jord.
- > Kostnaderna för frekvenshållningsreserven har varit höga under andra och tredje kvartalet. Vissa faktorer har kunnat identifieras, men analys fortsätter under hösten.
- > Den planerade drifttagningen av SydVästlänkens södra likströmsdel, mellan Barkeryd och Hurva, sköts under augusti fram ytterligare med anledning av att flera skarvfel inträffat på kablarna under provdriften. Samtliga 570 skarvar ska bytas ut. SydVästlänkens drifttagning försenas därför till hösten 2020.

Händelser efter balansdagen

- > Säkerhetspolisen fattade den 1 oktober 2019 beslut om att avsluta sitt tillsynsärende gentemot Svenska kraftnät. De konstaterar i sitt beslut att Svenska kraftnät inkommit med en åtgärdsplan som de bedömer vara ändamålsenlig.
- > Energimarknadsinspektionen (Ei) har fastställt intäktsramen för Svenska kraftnät för perioden 2020 – 2023 till 22,2 mdr. Efter tillsynsperiodens slut kommer Ei att ompröva intäktsramen. Ei jämför då det faktiska utfallet med den prognos Svenska kraftnät lämnat.

Tillförordnade generaldirektörens kommentar

Svenska kraftnät visar för perioden ett positivt resultat på 274 mnkr vilket ger en räntabilitet på justerat eget kapital på 1,8 procent i koncernen. Verksamhetsgrenen Stamnät stod för den största ökningen, men även Systemansvar ökade.

För året är målet att nå en räntabilitet på justerat eget kapital på 5,6 procent men bedömningen är att det inte kommer kunna nås. Detta på grund av fortsatt höga kostnader för frekvenshållningsreserven och en avsättning för uppgrävning av kresotimpregnerat trä och sanering av jord till följd av dom i mark- och miljööverdomstolen. Svenska kraftnät analyserar nu konsekvenserna av domen och ser över åtgärder och förhållningssätt. Även bakgrund och orsaker kopplade till de ökade kostnaderna för frekvenshållningsreserverna analyseras.

Koncernens investeringar uppgick under de första nio månaderna till 1 483 mnkr. Årets investeringar finansieras av kapacitetsavgifter som uppgår till 1 641 mnkr.

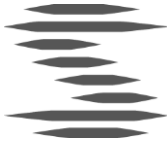
I slutet av juni publicerade Svenska kraftnät kraftbalansrapporten för vintrarna 2018/2019 och 2019/2020. Årets rapport visar att marginalerna för den svenska kraftbalansen och förmågan att vara självförsörjande med el under höglastsituationer krymper. Rapporten visar även att Sverige blir mer beroende av import. Däremot innebär det inte nödvändigtvis att risken för kritisk effektbrist, och därmed lastfrånkoppling ökar.

I augusti publicerade Svenska kraftnät tillsammans med tre andra nordiska TSO:er en ny gemensam nordisk nätutvecklingsplan (vilken ges ut vartannat år). Planen beskriver de främsta drivkrafterna för de stora förändringar som det nordiska kraftsystemet genomgår samt planerade och pågående projekt som genomförs för att möta utmaningarna som följer av förändringarna i kraftsystemet.

I augusti tecknade även de nordiska systemoperatörerna ett nytt gemensamt systemdriftavtal. Syftet är att säkerställa att det nordiska sammankopplade systemet drivs på en tillfredsställande nivå av tillförlitlighet och kvalitet. Avtalet formaliserar samarbetet och uppdateras nu för att för att uppfylla EU:s nätkoder.

I september lämnade Svenska kraftnät in en uppdaterad version av befintlig säkerhetsplan till Säkerhetspolisen. Detta med anledning av den tillsyn Svenska kraftnät begärde i början av året för att säkerställa att brister i säkerhetsskyddet identifieras och åtgärdas. Säkerhetspolisen har den 1 oktober 2019 beslutat att avsluta sitt tillsynsärende.

Svenska kraftnät fortsätter att förstärka portföljen för stödtjänster med ytterligare mFRR-kapacitet för att komplettera den kapacitet som finns i störningsreserven. De närmsta åren planeras att ytterligare kapacitet årligen upphandlas med avtalslängd av maximalt ett år. Anbudsprocessen för mFRR-kapacitet beräknar Svenska

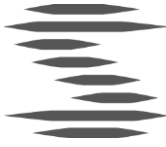
kraftnät ska påbörjas i januari 2020. En ny upphandling förutsätter dock ett godkännande av Energimarknadsinspektionen, och exakt tidpunkt för upphandlingen meddelas längre fram.

I september fastställdes stamnätstariffen för el och avgifter för balansansvariga för 2020. Effektaavgiften, som ska täcka drift, förvaltning och utbyggnad av stamnätet, höjs för 2020 med i genomsnitt cirka 20 procent jämfört med 2019. Höjningen beror bland annat på ökade kostnader för stödtjänster. Höjningen är i linje med det som kommunicerades till de balansansvariga redan hösten 2018 gällande utvecklingen av avgifterna.

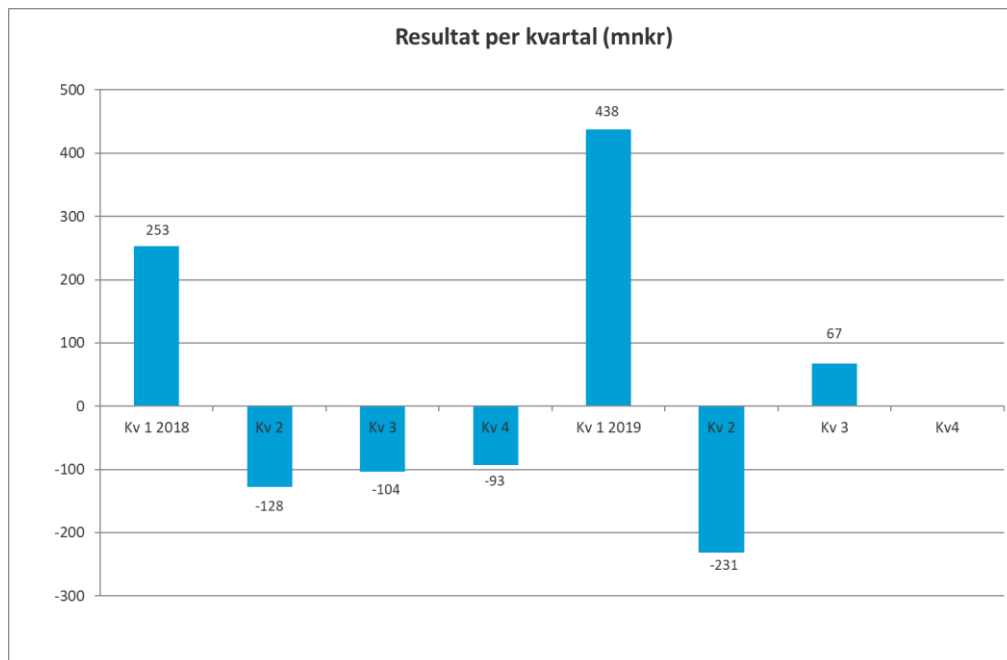
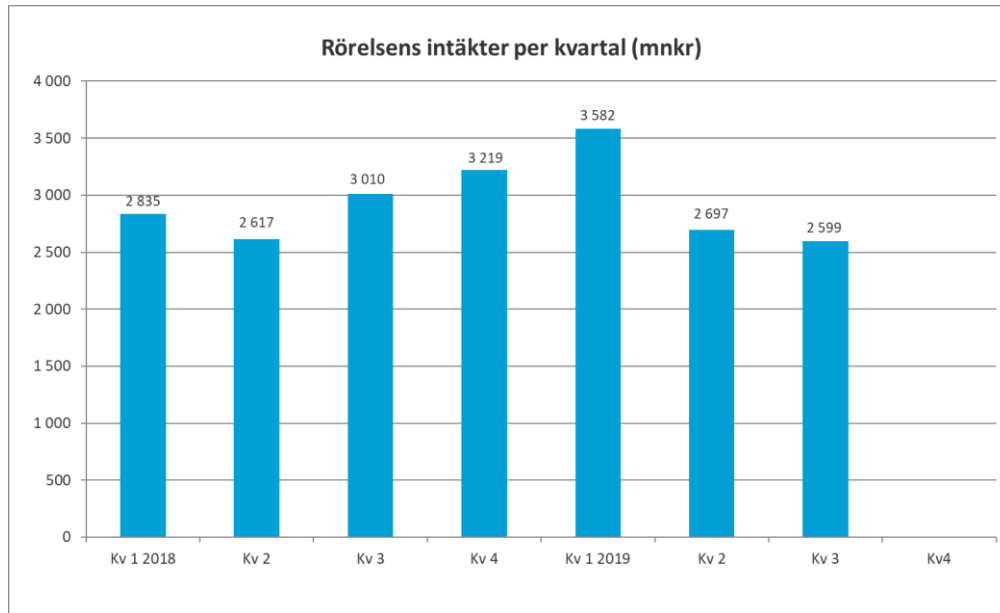
Den 5 september beslutade Energimarknadsinspektionen (Ei) att avslå koncessionssökningarna för luftledningarna mellan Ekhyddan-Nybro och Nybro-Hemsjö med hänvisning till att underlaget inte är tillräckligt utförligt. Svenska kraftnät delar inte Ei:s bedömning och har överklagat beslutet.

Sundbyberg den 25 november 2019

Lotta Medelius-Bredhe

Ekonomisk utveckling

Koncernöversikt

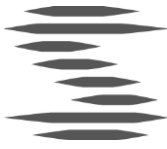
Rörelsens intäkter per verksamhetsgren

(mnkr)	Jul- sep 2019	Jul- sep 2018	Jan- sep 2019	Jan- sep 2018	Jan- dec 2018
Stamnät	1 124	1 013	3 545	3 241	4 319
Systemansvar	1 418	1 948	5 147	5 060	7 119
Telekom – externt	12	8	44	40	51
Telekom – internt	21	18	65	47	65
Elberedskap	44	37	137	117	185
Segmenteliminering	-20	-14	-60	-43	-58
Summa	2 599	3 010	8 878	8 462	11 681

Rörelseresultat per verksamhetsgren

(mnkr)	Jul- sep 2019	Jul- sep 2018	Jan- sep 2019	Jan- sep 2018	Jan- dec 2018
Stamnät	156	111	334	295	281
Systemansvar	-117	-219	-142	-325	-422
Telekom – externt	9	2	26	18	19
Telekom – internt	11	1	20	-2	-6
Elberedskap	3	0	3	0	1
Intresseföretag	2	9	16	24	34
Summa	64	-96	257	10	-93

Nyckeltal	Jan- sep 2019	Jan- sep 2018	Jan- dec 2018
Räntabilitet på justerat eget kapital efter skatt (12 månader rullande, %)	1,8	0,3	-0,7
Skuldsättningsgrad (%)	47,4	57,2	56,4
Soliditet (%)	30,1	31,4	30,1
Eget kapital (mnkr)	9 376	9 194	9 110
Balansomslutning (mnkr)	27 362	25 866	26 820

Svenska kraftnät (koncernen)

Nya redovisningsprinciper för pensionsskulden

Med anledning av beslut av Statens tjänstepensionsverk (SPV) ska affärsverkens pensionsskuld fr.om. 2020 beräknas med de försäkringstekniska beräkningsgrunder som används för SPV:s pensionsrörelse. Detta för att få enhetliga beräkningsgrunder för hela staten. Beslutet innebär att beräkningsgrunderna för affärsverken inte kommer ändras under 2019. Tidigare har det möjliggjorts att endera använda innevarande års eller nästkommande års beräkningsgrund vid beräkningen av pensionsskulden. Svenska kraftnät har då valt att redovisa skulden enligt nästkommande års grund då det är den senaste beräkningen av skulden som finns att tillgå. Med anledning av förändringen har omräkning av 2018 års siffror gjorts och samtliga jämförelsetal för 2018 är omräknade. Effekten av ändrad princip blev lägre räntekostnader och minskad pensionsskuld med 16 mnkr för 2018-09-30 och 20 mnkr för 2018-12-31.

Rörelsens intäkter

Rörelsens intäkter ökade med 416 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 8 878 (8 462) mnkr. Verksamhetsgrenen Stamnät stod för den största ökningen, men även Systemansvar ökade. Nettoomsättningen ökade med 418 mnkr till 8 726 (8 308) mnkr jämfört med de första nio månaderna föregående år.

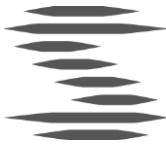
Intäkterna från överföring och transitering av el ökade med 327 mnkr, från 2 802 mnkr under de första nio månaderna 2018 till 3 129 mnkr under motsvarande period 2019. Ökningen förklaras främst av att både effekt- och energiavgiften höjdes inför 2019. Effektintäkterna uppgick till 2 230 (1 882) mnkr och energiintäkterna uppgick till 806 (751) mnkr. Därtill minskade transitintäkterna med 75 mnkr till 94 (169) mnkr.

Intäkterna från balansreglering ökade med 70 mnkr och uppgick till 5 106 (5 036) mnkr, varav intäkter från balans- och systemansvariga stod för en ökning med 109 mnkr till 4 950 (4 841) mnkr. Intäkterna från frekvenshållningsreserven minskade med 49 mnkr till 142 (190) mnkr.

Intäkter från effektreserven ökade med 14 mnkr till 59 (45) mnkr. Fr.om. vintern 2018/2019 återbetalar Svenska kraftnät inte längre eventuellt överskott till de balansansvariga, utan balanserar istället resultatet över en konjunkturcykel. Tillsammans med kostnaderna för effektreserven uppstod ett överskott på 16 mnkr för de första nio månaderna 2019.

Rörelsens kostnader

Rörelsens kostnader ökade med 161 mnkr jämfört med föregående år och uppgick till 8 637 (8 476) mnkr. Verksamhetsgrenen Stamnät stod för ökningen, vilket

främst förklaras av högre kostnader för överföring och transitering av el än föregående år. Dessa kostnader ökade med 79 mnkr till 952 (873) mnkr, vilket främst avser högre transitkostnader, med 151 (90) mnkr. Inköpen av el för att täcka förluster svarade för 665 (611) mnkr.

Kostnaderna för balansregleringen minskade med 41 mnkr till 5 459 (5 500) mnkr. Här ingår lägre kostnader som avser balans- och systemansvariga på 4 086 (4 169) mnkr. Kostnaderna för frekvenshållningsreserven² ökade med 40 mnkr till 1 268 (1 228) mnkr. Dessa kostnader har varit höga under andra kvartalet. Orsakerna till detta analyseras och de första resultaten visar på att de ökade kostnaderna till viss del orsakats av volatila spotpriser (dag/natt), valutaeffekter p.g.a. den svaga kronan samt höga prisnivåer på spot- och terminsmarknaden. Även andra faktorer ligger bakom den höga kostnadsnivån för frekvenshållningsreserver. Analyser av prissättningen har initierats.

Avskrivningarna minskade med 91 mnkr till 619 (710) mnkr, vilket beror på ändrade avskrivningstider.

Övriga rörelsekostnader ökade med 74 mnkr till 130 (56) mnkr. Ökningen avser till stor del avsättning med 126 mnkr för uppgrävning av kreosotimpregnerat trä och sanering av jord efter dom i Mark- och miljööverdomstolen. I resultatraden Övriga rörelsekostnader ingår även kostnadsposter som har minskat under året. Den varma och torra sommaren föregående år och de bränder som förekom gav ekonomisk påverkan för verket då, i form av ersättningsanspråk från entreprenörer p.g.a. stillestånd. Dess kostnader uppgick till 40 mnkr, vilka inte har någon motsvarighet i år.

Personalkostnaderna ökade till 521 (456) mnkr, vilket främst förklaras av ökning av antalet anställda. Det tillsammans med ränteläget leder även till att pensionskostnaderna har ökat med 30 mnkr.

Övriga externa kostnader ökade med 33 mnkr till 501 (468) mnkr. I denna post ingår bl.a. övriga externa kostnader såsom t.ex. konsultkostnader, inhyrd personal samt supportavtal och licenser.

Koncernens finansnetto uppgick till 21 (15) mnkr. Till följd av Riksbankens negativa ränta genererade upplåningen i Riksgälden intäkter till verket om 6 (14) mnkr. Ränteintäkterna avseende valutaterminer minskade jämfört med samma period föregående år och uppgick till 15 (31) mnkr. Föregående år belastades av en nedskrivning på 15 mnkr med anledning av en portföljstängning som Nasdaq Clearing tvingades göra till följd av att en kund inte kunde täcka upp för sitt säkerhetskrav.

² Tidigare benämnt Primärreglering

Under perioden har Svenska kraftnät även haft lägre kostnader för aktiverade lånekostnader med 10 mnkr.

Periodens resultat och nyckeltal

Rörelseresultatet uppgick till 257 (10) mnkr och koncernens resultat blev 274 (21) mnkr.

Koncernens räntabilitet på justerat eget kapital var 1,8 (0,3) procent. Enligt Svenska kraftnäts regleringsbrev för 2019 är målet att uppnå en räntabilitet på justerat eget kapital på 6 procent under en konjunkturcykel. För helåret 2018 var avkastningen -0,7 procent. Räntabiliteten på justerat eget kapital uppgick i medeltal till 5,5 procent under åren 2013 – 2018 och understeg därmed verkets långsiktiga mål. Vid beräkning av tariffnivån beaktas tidigare års resultat för att nå räntabilitetsmålet. För 2019 är målet att nå 5,6 procents avkastning på justerat eget kapital men bedömningen nu är att detta inte kommer att kunna nås, vilket främst förklaras av de mycket höga kostnaderna för frekvenshållningsreserven under de två senaste kvartalen och avsättningen för uppgrävning av kreosotimpregnerat trä och sanering av jord.

Skuldsättningsgraden uppgick till 47,4 (57,2) procent per den 30 september 2019. Den 31 december 2018 uppgick den till 56,4 procent. I regleringsbrevet för 2019 anges att skuldsättningsgraden får vara högst 85 procent.

Verksamhetsgrenar

Koncernen

(mnkr)	Rörelsens intäkter		Rörelseresultat		Investeringar	
	Jan-sep	Jan-sep	Jan-sep	Jan-sep	Jan-sep	Jan-sep
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Stamnät	3 545	3 241	334	295	1 376	1 079
Systemansvar	5 147	5 060	-142	-325	103	109
Telekom – externt	44	40	26	18	-	-
Telekom – internt	65	47	20	-2	4	4
Elberedskap	137	117	3	0	-	-
Intresseföretag	-	-	16	24	-	-
Segmentseliminering	-60	-43	-	-	-	-
Summa	8 878	8 462	257	10	1 483	1 192

Stamnät

Nätverksamheten omfattar utbyggnad, drift och underhåll av stamnätet i Sverige. Svenska kraftnäts nätkunder är stora elproduktionsanläggningar och regionnät som tecknar avtal med affärsverket om tillträde och nyttjande av stamnätet. För att få nyttja stamnätet betalar kunderna en stamnätstariff.

Stamnätstariffen är en punktstariff, vilket innebär att en kund får tillgång till hela elmarknaden - oavsett var inmatningen och uttaget sker.

Principen för prissättning i stamnätstariffen är att avgifterna ska bygga på kostnadsriktighet och ge korrekta styr signaler till marknadens aktörer. Stamnätstariffen består av två avgifter:

- **Effektavgiften** ska täcka drift, underhåll, avskrivningar och kapitalkostnader för nätet och är den del av nättariffen som ska bära det ekonomiska avkastningskravet. Avgiften baseras på anslutningspunktens geografiska placering i stamnätet och på kundens årsvis abonnerade effekter för inmatning respektive uttag i anslutningspunkten.
- **Energiavgiften** ska täcka kostnaden för de nätförluster som uppstår vid överföring på stamnätet. Varje anslutningspunkt har en egen avgift som beräknas utifrån de nätförluster som orsakas i stamnätet vid inmatning och uttag i respektive anslutningspunkt. Om kundens inmatning eller uttag ökar överföringsförlusterna i nätet sker en debitering av energiavgiften. I de fall som kundens inmatning eller uttag medför minskade nätförluster krediteras energiavgiften, s.k. energiersättning.

(mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018
Rörelsens intäkter	3 545	3 241
Rörelsens kostnader	-3 211	-2 946
Rörelseresultat	334	295

Rörelsens intäkter ökade under de första nio månaderna till 3 545 (3 241) mnkr. Kostnaderna ökade också och uppgick till 3 211 (2 946) mnkr. Rörelseresultatet för Stamnät blev därmed 334 (295) mnkr, vilket är en ökning med 39 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år.

Stamnät (mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018
Effektdelen		
Effektintäkter	2 229	1 882
Kapacitetsavgifter och investeringsbidrag	234	254
Transit exkl. förlustkompensation	-119	-48
Personalkostnader	-427	-365
Drift och underhåll	-306	-276
Reserver, netto ³	-447	-369
Av- och nedskrivningar	-557	-636
Övrigt	-354	-273
Summa effektdelen	253	169
Energidelen		
Energiintäkter	806	751
Energiersättning	-122	-141
Energiavgift netto	684	610
Inköp av förlustkraft	-665	-611
Transitintäkter, förlustkompensation	62	127
Summa energidelen	81	126
Rörelseresultat	334	295

Effektintäkterna ökade med 348 mnkr och uppgick till 2 229 (1 882) mnkr. Ökningen förklaras av att effektavgiften höjdes med ca 15 procent inför 2019.

Nettokostnaderna för den transit som hänförs till effektdelen ökade med 71 mnkr till 119 (48) mnkr. Av dessa kostnader avser ca 12 mnkr 2018. De högre nettokostnaderna förklaras främst av att Sverige orsakade mer transit genom andra länder samtidigt som det europeiska förlustpriset ökade. Därtill medför den svagare kronan en negativ valutaeffekt.

Personalkostnaderna ökade med 62 mnkr till 427 (365) mnkr, vilket främst berodde på att antalet anställda var högre än föregående år. Det tillsammans med ränteläget ledde även till att pensionskostnaderna ökade.

Drift- och underhållskostnaderna ökade med 30 mnkr för verksamhetsgrenen till 306 (276) mnkr. Vilket främst förklaras av högre kostnader för skogligt underhåll orsakade av högre virkespriser samt att en del arbeten flyttades från 2018 till 2019.

Nettokostnaderna för reserver ökade under de första nio månaderna med 78 mnkr för verksamhetsgrenen jämfört med motsvarande period föregående år och upp-

³ Reserver för verksamhetsgren Stamnät inkluderar FCR-D (Frequency Containment Reserves-Disturbance) och störningsreserv

gick till 447 (369) mnkr. För affärsverket ökade nettokostnaderna för frekvenshållningsreserven till 1 127 (1 038 mnkr), varav 408 (337 mnkr) belastade verksamhetsgrenen Stamnät. Kostnaderna för frekvenshållningsreserven var fortsatt höga även under tredje kvartalet. Orsakerna till detta analyseras och de första resultaten visar på att de ökade kostnaderna till viss del orsakats av volatila spotpriser (dag/natt), valutaeffekter p.g.a. den svaga kronan samt höga prisnivåer på spot- och terminsmarknaden. Även andra faktorer ligger bakom den höga kostnadsnivån för frekvenshållningsreserver. Analyser av prissättningen har initierats.

Avskrivningskostnaderna minskade med 79 mnkr till 557 (636) mnkr vilket förklaras av ändrade avskrivningstider.

Under Övrigt bestod den största förändringen av en ökning av Övriga rörelsekostnader med 74 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen avsåg främst kostnader i samband med avsättning uppgående till 126 mnkr för uppgrävning av kreosotimpregnerat trä och sanering av jord. Detta med anledning av dom i Mark- miljööverdomstolen avseende ledningssträckorna Tälle – Nässjö, Lindbacka – Östansjö och stationsförnyelserna Grundfors och Porjusberget.

Sammantaget ökade resultatet från effektdelen i tariffen med 84 mnkr till 253 (169) mnkr, vilket främst förklaras av att effektavgiften höjdes inför 2019.

Energiintäkterna ökade under de första nio månaderna med 55 mnkr och uppgick till 806 (751) mnkr. De högre energiintäkterna förklaras av att energiavgiften höjdes med ca 8 procent inför 2019. Energiersättningen minskade däremot och uppgick till 122 (141) mnkr.

Inmatningen uppgick under de första nio månaderna till 89,7 (91,1) TWh och uttaget till 87,3 (88,8) TWh. Trots lägre inmatning och uttag ökade överföringsförlusterna till 2 370 (2 260) GWh. Detta till följd av att 2018 var ett torrår med lägre överföring från norr till söder. Kostnaden för förlustelen var högre än föregående år och uppgick till 665 (611) mnkr. Att kostnaden ökade berodde på den ökade volymen samt att det säkrade förlustelpriset var högre 2019 jämfört med 2018.

Utöver de överföringsförluster som orsakas av inmatning och uttag på stamnätet tillkommer de överföringsförluster som uppstår som en följd av transitering av el genom stamnätet. Kostnaden för dessa förluster kompenseras via den europeiska transitmekanismen. Förlustkompensationen för transit minskade under de första nio månaderna till 62 (127) mnkr främst p.g.a. lägre transit genom Sverige samt att det i föregående år ingick en korrigeringsåtgärd avseende tidigare år.

Sammantaget minskade resultatet från energidelen i tariffen med 45 mnkr till 81 (126) mnkr, vilket till stor del beror på att föregående års resultat påverkades av en korrigeringsåtgärd för transit avseende tidigare år.

Antalet driftstörningar i stamnätet uppgick under de första nio månaderna till 112 (137), varav 8 (6) medförde leveransavbrott. Den energi som därmed inte levererades till Svenska kraftnäts nätkunder uppgick till 286,1 (0,8) MWh. Målet är att den icke levererade energin inte ska överstiga 18,9 MWh/år. Icke levererad effekt uppgick till 24,6 (13,2) MW under perioden. Målet för icke levererad effekt är högst 92,1 MW/år. Det höga utfallet på icke levererad energi under perioden berodde framförallt på en enskild händelse som genererade ett långt avbrott på ca. ett dygn.

Systemansvar

Systemansvaret innebär att Svenska kraftnät genom egna insatser och samordningen av andras insatser ska se till att tillförlitligheten i kraftsystemet kan upprätthållas. Detta samtidigt som kostnaderna för systemdriften optimeras. I praktiken omfattar systemansvaret att styra och övervaka de faktorer som påverkar kraftsystemets stabilitet och balansering. För att kunna upprätthålla balansen i systemet har Svenska kraftnät tecknat avtal om balansansvar för el med ett trettioital företag, s.k. balansansvariga.

De balansansvariga företagen har ansvar för att planera sin förbrukning, produktion och handel i balans och därigenom bidra till att säkerställa balansen i elsystemet. Svenska kraftnät ansvarar sedan för att balansera inmatning och uttag av el under drifttimmen.

För att upprätthålla ett driftsäkert nät och elsystemets frekvens när de balansansvariga, under drifttimmen, avviker från sina planer vidtar Svenska kraftnät nödvändiga regleråtgärder. Balansregleringen görs både automatiskt och manuellt. Verket ger balansansvariga i uppdrag att öka eller minska sin produktion eller förbrukning via manuella avrop på den s.k. reglerkraftmarknaden. Utöver dessa manuella avrop upphandlar Svenska kraftnät också reserver som frekvenshållningsreserv (FCR-N⁴ och FCR-D), frekvensåterställande reserv (aFRR) och störningsreserv.

De balansansvariga företagen har även det ekonomiska ansvaret för att elsystemet tillförs lika mycket el som tas ut. Som en följd av detta säljer och köper Svenska kraftnät balanskraft baserat på de balansansvarigas obalanser. Det är kostnaderna för att vidta de manuella regleråtgärderna på reglerkraftmarknaden som ligger till grund för prissättningen av balanskraften. Kostnader och intäkter för köpt och såld reglerkraft respektive balanskraft fördelas i efterhand mellan de balansansvariga och Svenska kraftnät via den nordiska balansavräkningen. Med undantag för produktionsbalanskraft, balanskraft mellan elområden och i mindre mån de affärer som syftar till att omfördela produktionen under timmen, medför dessa affärer ingen resultatpåverkan för Svenska kraftnät. För att finansiera verksamhetsgrenens kostnader för reserver och övriga rörelsekostnader tar Svenska kraftnät ut avgifter

⁴ Frequency Containment Reserves - Normal

från de balansansvariga företagen. Avgifterna grundar sig på den balansansvariges förbrukning och produktion samt förbrukningsobalanser.

Verksamhetsgrenen innefattar även Ediel-kommunikation⁵ och den effektreserv som Svenska kraftnät upphandlar för att säkra elförsörjningen vid extrema situationer. Effektreserven finansieras via en särskild avgift som regleras enligt lagen (2003:436) om effektreserv.

(mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018
Rörelsens intäkter	5 147	5 060
- varav avgifter från balansansvariga	878	660
Rörelsens kostnader	-5 289	-5 385
Rörelseresultat	-142	-325

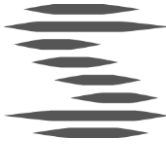
Rörelsens intäkter ökade till 5 147 (5 060) mnkr och kostnaderna minskade till 5 289 (5 385) mnkr. Rörelseresultatet för Systemansvar uppgick därmed till -142 (-325) mnkr, vilket är en förbättring med 183 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år.

Resultatpåverkande poster (mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018
Avgifter från balansansvariga	878	660
Avgift för effektreserv	59	45
Balanskraft mellan elområden	-90	-53
Produktionsbalanskraft	84	79
Kostnader för effektreserv	-43	-45
Reserver, netto ⁶	-848	-831
Personalkostnader	-62	-59
Avskrivningar	-32	-30
Övriga intäkter och kostnader	-88	-91
Rörelseresultat	-142	-325

Avgiftsintäkterna från de balansansvariga uppgick till 878 (660) mnkr. Ökningen berodde främst på att grundavgiften för förbrukning och produktion höjdes med drygt 30 procent inför 2019.

⁵ Elbranschens system för elektroniskt informationsutbyte.

⁶ För verksamhetsgrenen ingår frekvenshållningsreserv (FCR-N och FCR-D), frekvensåterställande reserv (aFRR) och störningsreserv.

Nettokostnaden för reserverna för verksamhetsgrenen uppgick till 848 (831) mnkr. Främst ökade kostnaderna för frekvenshållningsreserven. Den totala nettokostnaden för frekvenshållningsreserven uppgick till 1 127 (1 038) mnkr, varav 718 (701) mnkr belastade verksamhetsgrenen Systemansvar. Kostnaderna för frekvenshållningsreserven var fortsatt höga under tredje kvartalet och vad som orsakat detta analyseras för närvarande. De första resultaten visar på att de ökade kostnaderna till viss del orsakats av volatila spotpriser (dag/natt), valutaeffekter p.g.a. den svaga kronan och höga prisnivåer på spot- och terminsmarknaden. Även andra faktorer ligger bakom den höga kostnadsnivån för frekvenshållningsreserver. Analyser av prissättningen har initierats.

Under perioden uppgick nettokostnaderna för frekvensåterställande reserv till 91 (99) mnkr. De lägre kostnaderna förklaras mestadels av att den upphandlade volymen och priset var lägre än föregående år.

Effektreserven upphandlas för perioden fr.o.m. den 16 november t.o.m. den 15 mars. Intäkterna från de balansansvariga för effektreserven uppgick vid slutet av september till 59 (45) mnkr. Kostnaderna för effektreserven uppgick till 43 (45) mnkr. Avgiften fastställs för att täcka de kostnader som verket har för upphandling och hantering av effektreserven. Tidigare år betalades ett eventuellt överskott tillbaka till de balansansvariga vid vinterperiodens slut. Denna återbetalning medförde ökad administration för såväl Svenska kraftnät som de balansansvariga och önskemål fanns från aktörerna om att ändra denna hantering. Fr.om. vintern 2018/2019 återbetalar således Svenska kraftnät inte längre eventuellt överskott till de balansansvariga, utan tar hänsyn till överskottet vid avgiftssättningen för kommande period. Kostnader och intäkter för effektreserven ska enligt den nya hanteringen jämnas ut sig över tiden på samma sätt som verket hanterar övriga avgifter.

Under normaldrift ska frekvensen vara 50 Hz. Målet är att frekvensen inte ska ligga utanför intervallet 49,90 – 50,10 Hz under mer än 10 000 minuter per år. Under de första nio månaderna låg frekvensen utanför detta intervall under 9 971 (8 521) minuter.

Det högre rörelseresultatet för verksamhetsgrenen under de första nio månaderna jämfört med föregående år berodde främst på att Svenska kraftnät vid avgiftssättningen i högre mån kunde anpassa dessa till den höga kostnadsnivån på frekvenshållningsreserver jämfört med föregående år. Trots detta överskred kostnaderna den nivå som antagits vid avgiftssättningen, vilket gav ett sämre resultat än väntat.

Telekom

För att styra och övervaka stamnätet för el har Svenska kraftnät ett landsomfattande telekommunikationsnät. Den kapacitet som överstiger Svenska kraftnäts behov för egen drift och kommunikation hyrs ut till externa kunder, som svartfiber till teleoperatörer och kraftbolag. De interna intäkterna kommer från verksamhetsgrenen Stamnät för användningen av kommunikationsnätet.

Svenska kraftnät möter regelbundet Trafikverket i olika forum för att diskutera eventuella samarbetsformer. Svenska kraftnät verkar också för att realisera Sveriges bredbandsstrategi genom att förlägga överkapacitet av fiber då ledningar byggs eller förnyas, denna överkapacitet kan då hyras ut till operatörer som kan tillhandahålla bredbandstjänster till företags- och privatkundsmarknaden. I tillägg till överkapaciteten av fiber så byggs och placeras skarvplatser och teknikbodar för inplacering av externa telekomkunders utrustning på platser som bedöms ha kommersiellt intresse.

(mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018
Rörelsens intäkter		
Externt	44	40
Internt	65	47
Summa	109	87
Rörelsens kostnader		
Externt	-18	-22
Internt	-45	-49
Summa	-63	-71
Rörelseresultat		
Externt	26	18
Internt	20	-2
Rörelseresultat	46	16

Verksamhetsgrenens intäkter uppgick till 109 (87) mnkr och rörelseresultatet till 46 (16) mnkr. Intäktsökningen på 22 mnkr jämfört med föregående år förklaras huvudsakligen av att ett antal befintliga kunder valt att utöka sina telekomavtal med fler fibersträckor. Även interna intäkter gentemot verksamhetsgren Stamnät ökade jämfört med föregående år med anledning av uppgradering av kommunikationsnätet.

Tillgängligheten i systemet ska vara minst 99,95 procent mätt på redundanta (dubbla) förbindelser. Periodens utfall var 100 (99,63) procent.

Intresseföretag

Svenska kraftnät har sju intresseföretag i koncernen, varav ett är under likvidation. Det företag som har störst ekonomisk påverkan är den nordisk-baltiska elbörsen,

Nord Pool Holding AS. Resultatandelarna de första nio månaderna var 16 (24) mnkr.

(mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018
Nord Pool Holding AS	7	9
eSett Oy	4	10
Triangelbolaget D4 AB	2	3
Kraftdragarna AB	3	2
Övriga	0	0
Summa	16	24

I maj såldes andelar i eSett Oy till Energinet, vilket gör att alla de nordiska systemoperatörerna nu är delägare.

Elberedskap

Svenska kraftnät verkar som elberedskapsmyndighet för att elförsörjningen ska ha beredskap för extrema händelser som kan innebära svåra påfrestningar på samhället och ha möjlighet att vidta de åtgärder som behövs vid höjd beredskap. Elberedskapsverksamheten finansieras genom statligt anslag och är resultatmässigt neutral för Svenska kraftnät.

Svenska kraftnät tilldelades 255 (255) mnkr i anslagsmedel för 2019. Under de första nio månaderna förbrukade verket 132 (111) mnkr av anslaget. Medlen användes till drift och underhåll av beredskapsförråd för vidmakthållande och tillgängliggörande av nationella förstärkningsresurser, förstärkning av beredskapsmaterial, robusthetshöjande åtgärder för ö-drift, robusthetshöjande åtgärder i distributionsnät, drift och underhåll av gasturbiner för ö-drift, drift och underhåll av SUSIE (elförsörjningens lägesuppföljnings- och rapporteringsverktyg), införande och stöd avseende Rakel inom sektorn, utredningar, utbildningar, övningar för sektorn samt förvaltningskostnader för elberedskapsmyndigheten.

Anslagsredovisning för affärsverket

(tkr)

Anslag						
Utgiftsområde	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
21 Energi 1:8 Elberedskap						
Anslagspost 1, Elberedskap	79 066	255 000	-79 066	255 000	-131 698	123 302

Kassaflöde

Periodens kassaflöde före förändringar i rörelsekapital och investeringar ökade jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 830 (554) mnkr, vilket främst förklaras av ökat rörelseresultat.

Rörelsekapitalet för perioden minskade med 431 mnkr jämfört med 31 december 2018, vilket förklaras av minskning av både kortfristiga fordringar och skulder, framförallt avseende upplupna intäkter och kostnader.

Koncernens investeringar uppgick för perioden till 1 483 mnkr (1 192) mnkr, varav 1 015 (1 165) mnkr var kassaflödespåverkande. De kassaflödespåverkande investeringarna påverkades av att betalningar avseende föregående års investeringar ingår i periodens kassaflöde (motsvarande gäller föregående års investeringar). Utöver det har kassaflödet avseende investeringar justerats för ej kassaflödespåverkande poster, såsom aktiverad byggränta.

Svenska kraftnäts deposition för säkerheter till Nasdaq Clearing AB avseende finansiell handel uppgick till 1 mn euro motsvarande 13 mnkr jämfört med 24 mnkr samma period föregående år. Depositionen utgör säkerhet för den handel med elterminer som affärsverket gör hos Nasdaq. Kravet på depositionen justeras dagligen och baseras dels på portföljens marknadsvärde, dels på en scenariorisk (förväntade rörelser i marknadspris från dag till dag för terminskontraktens period) och nivåerna kan tidvis ha stora fluktuationer.

Räntebärande lån minskade under perioden med 772 (222) mnkr, vilket förklaras av att verkets investeringar finansierats med internt genererade medel och erhållna kapacitetsavgifter. Erhållna kapacitetsavgifter var 1 641 (922) mnkr för perioden.

Periodens förändring i likvida medel var 66 (-146) mnkr. Vid periodens slut uppgick de likvida medlen till 105 (158) mnkr.

Finansiell ställning

Investeringar

Inför 2019 godkände riksdagen en investeringsram om 3 100 (3 330) mnkr. Storleken på investeringsramen och utfallet kan variera beroende på vilka projekt som är i genomförandefas. Under perioden har styrelsen och generaldirektören beslutat om nya investeringar till ett belopp av 3 787 mnkr. I beloppet ingår beslut om att utöka investeringsramen för dotterbolaget Svenska Kraftnät Gasturbiner ABs reinvesteringsprogram med 127 mnkr. Därmed har 685 mnkr av totalt beräknad investering på 807 mnkr i dotterbolaget tillstyrkts.

Investeringar (mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018	Jan-sep 2017	Jan-sep 2016	Jan-sep 2015
Affärsverket					
Nätinvesteringar	1 251	1 012	805	947	1 768
Optoinvesteringar	1	1	3	11	6
Immateriella investeringar	164	109	49	53	40
Affärsverket	1 416	1 122	857	1 011	1 814
Svenska Kraftnät Gasturbiner AB	67	70	81	55	30
Koncernen	1 483	1 192	938	1 066	1 844

Koncernens investeringar uppgick under de första nio månaderna till 1 483 (1 192) mnkr. Av detta avsåg 1 319 (1 083) mnkr investeringar i materiella anläggningstillgångar. Verksamhetsgrenen Stamnät svarade för merparten av investeringarna med 1 376 (1 079) mnkr. Årets investeringsram är 230 mkr lägre än föregående år men under perioden var investeringarna 291 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Flera projekt är försenade vilket medförde att investeringsutgifterna var lägre än planerat. Den enskilt största avvikelserna mot ramen för perioden är SydVästlänken vilket främst berodde på entreprenörens svårigheter att färdigställa kontrollanläggningen i de fyra omriktarstationerna. I Anneberg-Skanstull har åtgärder tidigare lagts, vilket gör att mer investeringsmedel än beräknat har förbrukats. Totalt pågick ca 160 projekt.

Drivkrafter

Samhällsutvecklingen mot en integrerad europeisk elmarknad och ett allt större beroende av el förutsätter ett robust och driftsäkert stamnät. Samhällets ökade elberoende innebär att toleransen mot elavbrott minskar och att långvariga elavbrott inte kan accepteras. Även omställningen med större andel förnybar och väderberoende energiproduktion ställer allt högre krav på framtidens överföringsnät.

Det finns flera drivkrafter bakom Svenska kraftnäts investeringar, där de fem huvudsakliga är:

Anslutning. Svenska kraftnät har en anslutningsplikt och ett uppdrag att göra det möjligt att ansluta förnybar elproduktion till stamnätet. De flesta förfrågningar idag om anslutning gäller regionnätägare som vill kunna ansluta vindkraftsproducenter till sitt nät.

Marknadsintegration. Denna kategori av nätinvesteringar syftar till att öka eller bibehålla handelskapaciteten mellan de svenska elområdena och mellan Sverige och grannländerna. Svenska kraftnät strävar efter att åstadkomma en effektiv elmarknad med en väl fungerande konkurrens. Det är därför viktigt att minska flaskhalsar i det nordiska elnätet och mellan Norden och kontinenten. Med flaskhalsar menas fysiska överföringsbegränsningar i stamnätet.

Systemförstärkning. Stora förbrukningsökningar i storstadsregionerna, drivna av både allmän tillväxt och av att t.ex. serverhallar etableras, leder till omfattande nätinvesteringar för att säkra elförsörjningen till dessa områden. Lokaliseringen av tillkommande produktion, i kombination med avvecklingen av kärnkraft och ökande förbrukning, ökar också behovet av överföringskapacitet från norr till söder i stamnätet.

Reinvestering. Det svenska stamnätet har på flera håll snart uppnått sin tekniska livslängd. Tidigare genomförda statusbedömningar visade att behovet av reinvesteringar i anläggningarna kommer att vara mycket stort under de kommande åren. Verket arbetar med strategisk förvaltning för att på ett kostnadseffektivt sätt maximera driftsäkerheten. I detta ingår att anpassa sig till framtidens förutsättningar och använda data och information om verkets anläggningar för att fatta beslut i rätt tid för rätt åtgärder, samt att genomföra dessa på rätt sätt.

Nya IT-lösningar och övriga investeringar

Utöver ovan nämnda drivkrafter som avser att förvalta och anpassa stamnätet genomförs investeringar i nya IT-lösningar som krävs för att utföra verkets uppdrag, exempelvis IT-system för driftplanering och en elmarknadshubb. Här ingår också övriga investeringar såsom t.ex. lokalanpassningar.

Investeringar per drivkraft (mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018
Anslutning	117	62
Marknadsintegration	90	84
Systemförstärkning	454	247
Reinvestering	650	658
Nya IT-lösningar och övriga investeringar	172	141
Koncernen	1 483	1 192

Det enskilt största investeringsutfallet under de första nio månaderna var tunnelbygget mellan Anneberg och Skanstull i Stockholm (systemförstärkning). Därefter följer Midskog stationsförnyelse (reinvestering), stationsförnyelsen med anslutning av vindkraftsproduktion i Rätan (reinvestering), och Stenkullen, reaktiv produktion (Systemförstärkning) följt av ledningsförnyelsen mellan Storfinnforsen och Midskog (reinvestering).

I det helägda dotterbolaget Svenska Kraftnät Gasturbiner AB pågår ett stort reinvesteringsprogram vilket syftar till att förlänga anläggningarnas livslängd, förstärka skyddet mot miljö- och arbetsmiljöskador samt förbättra skyddet i enlighet med lagstiftningen. Investeringarna under perioden uppgick till 67 (60) mnkr och avsåg renovering av kraftanläggningar (reinvestering).

Kapacitetsavgifter

De kapacitetsavgifter som erhålls under året redovisas som långfristig förutbetalad intäkt i balansräkningen för att användas till framtida nätinvesteringar, förutom den del som avräknas mot mothandelskostnaderna. Eventuella outnyttjade medel balanseras på separat konto i balansräkningen som långfristig förutbetalad intäkt till dess att det blir möjligt att använda dem enligt förordningens föreskrifter (balanserade kapacitetsavgifter).

Kapacitetsavgifter (mnkr)	Jan- sep 2019	Jan- sep 2018
Erhållna kapacitetsavgifter		
– varav inom Sverige	487	589
– varav mot utlandet	1 154	333
Summa erhållna kapacitetsavgifter	1 641	922
Kostnader för mothandel	-17	-15
Balanserade kapacitetsavgifter		
–varav inom Sverige	289	-
–varav mot utlandet	1 978	1 092
Totalt balanserat	2 267	1 092

Totalt erhöles under perioden 1 641 (922) mnkr i kapacitetsavgifter. Inflowdet av kapacitetsavgifter kan variera stort från år till år då en mängd faktorer påverkar utfallet såsom temperatur, tillgång på vatten i vattenmagasinen, kärnkraftens tillgänglighet, tillgänglighet på överföringsförbindelser m.m. Jämfört med föregående år är det totala inflödet av kapacitetsavgifter högre. Främst är det på snitten mellan elområde SE4, Polen och Litauen som kapacitetsavgifterna ökat samt mellan Sverige och Finland. Inom Sverige är det fortsatt ett större inflöde av kapacitetsavgifter över Snitt 2 jämfört med samma period föregående år och under de senaste tre månaderna har kapacitetsavgifterna även ökat över Snitt 4 jämfört med i föl.

Skuldsättning

Nettoskulden – dvs. räntebärande skulder och avsättningar med avdrag för finansiella räntebärande tillgångar – minskade med 639 mnkr under de första nio månaderna och uppgick till 3 905 mnkr. Vid utgången av 2018 var nettoskulden 4 544 mnkr. Finansieringen av investeringar under de första nio månaderna skedde med av rörelsen genererade medel och kapacitetsavgifter.

Skuldsättningsgraden i koncernen minskade till 47,4 (57,2) procent jämfört med samma period föregående år. Vid utgången av 2018 var skuldsättningsgraden 56,4 procent.

Förändringen av icke räntebärande långfristiga skulder var 147 mnkr, vilket var en minskning från 200 mnkr till 53 mnkr jämfört med samma period i föj. Vid årsskiftet uppgick de icke räntebärande långfristiga skulderna till 143 mnkr. Långfristiga förutbetalda intäkter, vilka består av skuldförda kapacitetsavgifter och investeringsbidrag, ökade till 12 077 (9 943) mnkr jämfört med de första nio månaderna föregående år. Vid årsskiftet uppgick dessa till 10 587 mnkr.

Leverantörsskulderna ökade från 621 mnkr till 737 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Jämfört med årsskiftet ökade leverantörsskulderna med 23 mnkr. Leverantörsskulderna påverkas av projektens betalplaner och kan därför variera mellan perioderna. Icke räntebärande kortfristiga skulder minskade med 33 mnkr från 851 mnkr vid samma period föregående år till 818 mnkr. Vid årsskiftet uppgick de icke räntebärande kortfristiga skulderna till 1 376 mnkr.

Eget kapital

Koncernens egna kapital uppgick den 30 september 2019 till 9 376 (9 194) mnkr. Soliditeten i koncernen uppgick till 30,1 (31,4) procent. Avkastningen på justerat eget kapital efter skattemotsvarighet var 1,8 (0,3) procent.

Antal anställda

Den 30 september 2019 hade verket 650 (613) tillsvidareanställda; vid utgången av 2018 hade verket 616 tillsvidareanställda. Den 30 september hade verket 647 (604) heltidssysselsatta; vid utgången av 2018 uppgick antalet heltidssysselsatta till 612.

Svenska kraftnät satsar på att vara en frisk och säker arbetsplats. Målsättningen är att sjukfrånvaron ska understiga 2,5 procent. Till slutet av september uppgick sjukfrånvaron till 2,5 (2,7) procent, jämfört med 2,7 procent för helåret 2018.

Riskhantering

Riskerna i koncernens verksamhet indelas i två kategorier, rörelserelaterade resp. finansiellt relaterade. De rörelserelaterade riskerna hanteras av de operativa avdelningarna i koncernen medan den finansiella riskhanteringen hanteras på koncernnivå i enlighet med en av styrelsen fastställd finanspolicy.

En mer detaljerad redogörelse för de risker som påverkar koncernen återfinns i årsredovisningen för 2018.

Finansiella rapporter

Resultaträkning för koncernen

(mnkr)	Jul-sep 2019	Jul-sep 2018	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018	Jan-dec 2018
Rörelsens intäkter					
Intäkter från överföring och transitering av el	1 006	880	3 129	2 802	3 744
Intäkter från balansreglering	1 422	1 947	5 106	5 036	7 057
Intäkter från effektreserven	0	0	59	45	75
Statsanslag för elberedskap	43	36	132	111	176
Övriga externa intäkter	85	107	300	314	425
Nettoomsättning	2 556	2 970	8 726	8 308	11 477
Aktiverat eget arbete	31	31	113	108	150
Övriga rörelseintäkter	12	9	39	46	54
Summa rörelsens intäkter	2 599	3 010	8 878	8 462	11 681
Rörelsens kostnader					
Personalkostnader	-144	-127	-521	-456	-618
Kostnader för överföring och transitering av el	-318	-234	-952	-873	-1 249
Kostnader för balansreglering	-1 585	-2 187	-5 459	-5 500	-7 614
Kostnader för störningsreserven	-28	-22	-78	-64	-88
Kostnader för effektreserven	0	0	-43	-45	-70
Drift- och underhållskostnader	-144	-109	-334	-304	-457
Övriga externa kostnader	-160	-156	-501	-468	-691
Diverse externa kostnader	-2 235	-2 708	-7 367	-7 254	-10 169
Avskrivningar och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-148	-239	-619	-710	-949
Övriga rörelsekostnader	-10	-41	-130	-56	-72
Summa rörelsens kostnader	-2 537	-3 115	-8 637	-8 476	-11 808
Resultat från andelar i intresseföretag	2	9	16	24	34
Rörelseresultat	64	-96	257	10	-93
Resultat från finansiella investeringar					
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	3	-13	9	-12	-9
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	16	22	47	61
Räntekostnader och liknande resultatposter	-7	-9	-10	-20	-28
Resultat efter finansiella poster	68	-102	278	25	-69
Uppskjuten skatt	-1	-2	-4	-4	-3
Periodens resultat	67	-104	274	21	-72

Resultaträkning per verksamhetsgren jan-sep 2019 (mnkr)

Benämning	Stamnät	Systemansvar	Telekom	Elberedskap	Intresseföretag	Totalt
Intäkter från överföring och transitering av el	3 129					3 129
Intäkter från balansreglering	52	5 054				5 106
Intäkter från effektreserv		59				59
Statsanslag för elberedskap				132		132
Övriga externa intäkter	249	5	46			300
NETTOOMSÄTTNING	3 430	5 118	46	132		8 726
Aktiverat eget arbete	93	14	2	4		113
Övriga rörelseintäkter	22	15	1	1		39
TILLKOMMANDE RÖRELSEINTÄKTER	115	29	3	5		152
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	3 545	5 147	49	137		8 878
Personalkostnader	-427	-62	-11	-21		-521
PERSONALKOSTNADER	-427	-62	-11	-21		-521
Kostnader för överföring och transitering av el	-952					-952
Kostnader för balansreglering	-460	-4 999				-5 459
Störningsreserv	-39	-39				-78
Effektreserv		-43				-43
Drift- och underhållskostnader	-306	-16	-12			-334
Övriga externa kostnader	-286	-110	-11	-94		-501
Koncernjustering störningsreserv	6	12		-18		
DIVERSE EXTERNA KOSTNADER	-2 037	-5 195	-23	-112		-7 367
Av- och nedskrivningar	-557	-32	-29	-1		-619
AV- OCH NEDSKRIVN AV MATERIELLA & IMMATERIELLA ANL.TILLGÅNGAR	-557	-32	-29	-1		-619
Övriga rörelsekostnader	-130					-130
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	-130					-130
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-3 151	-5 289	-63	-134		-8 637
Interna intäkter			60			60
Interna kostnader	-60					-60
INTERNA POSTER	-60		60			
SUMMA INTERNA POSTER	-60		60			
Resultatandelar intresseföretag					16	16
Rörelseresultat	334	-142	46	3	16	257

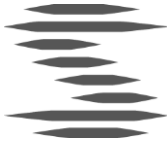
Resultaträkning per verksamhetsgren jan-sep 2018 (mnkr)

Benämning	Stamnät	Systemansvar	Telekom	Elberedskap	Intresseföretag	Totalt
Intäkter från överföring och transitering av el	2 802					2 802
Intäkter från balansreglering	54	4 982				5 036
Intäkter från effektreserv		45				45
Statsanslag för elberedskap				111		111
Övriga externa intäkter	266	7	41			314
NETTOOMSÄTTNING	3 122	5 034	41	111		8 308
Aktiverat eget arbete	87	14	2	5		108
Övriga rörelseintäkter	32	12	1	1		46
TILLKOMMANDE RÖRELSEINTÄKTER	119	26	3	6		154
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	3 241	5 060	44	117		8 462
Personalkostnader	-365	-59	-9	-23		-456
PERSONALKOSTNADER	-365	-59	-9	-23		-456
Kostnader för överföring och transitering av el	-873					-873
Kostnader för balansreglering	-391	-5 109				-5 500
Störningsreserv	-32	-32				-64
Effektreserv		-45				-45
Drift- och underhållskostnader	-276	-18	-10			-304
Övriga externa kostnader	-280	-104	-9	-75		-468
Koncernjustering störningsreserv	6	12		-18		
DIVERSE EXTERNA KOSTNADER	-1 846	-5 296	-19	-93		-7 254
Av- och nedskrivningar	-636	-30	-43	-1		-710
AV- OCH NEDSKRIVN AV MATERIELLA & IMMATERIELLA ANL.TILLGÅNGAR	-636	-30	-43	-1		-710
Övriga rörelsekostnader	-56					-56
ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER	-56					-56
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-2 903	-5 385	-71	-117		-8 476
Interna intäkter			43			43
Interna kostnader	-43					-43
INTERNA POSTER	-43		43			
SUMMA INTERNA POSTER	-43		43			
Resultatandelar intresseföretag					24	24
Rörelseresultat	295	-325	16		24	10

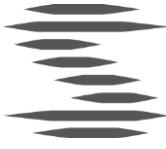

Balansräkning för koncernen

(mnkr)	2019-09-30	2018-09-30	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	636	474	509
Materiella anläggningstillgångar	24 871	23 301	24 133
Finansiella anläggningstillgångar	432	411	479
Varulager	83	83	83
Kundfordringar	574	668	628
Övriga kortfristiga fordringar	661	771	949
Kassa och bank	105	158	39
Summa tillgångar	27 362	25 866	26 820
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Statskapital	600	600	600
Övrigt bundet kapital	3 764	3 722	3 733
Balanserad vinst/förlust	4 738	4 851	4 849
Årets resultat	274	21	-72
Summa eget kapital	9 376	9 194	9 110
Latenta skatteskulder	46	43	42
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	1 149	1 041	1 055
Övriga avsättningar	144	73	58
	1 293	1 114	1 113
Räntebärande långfristiga skulder	2 962	3 900	3 735
Icke räntebärande långfristiga skulder	53	200	143
Förutbetalda intäkter, långfristiga	12 077	9 943	10 587
Leverantörsskulder	737	621	714
Icke räntebärande kortfristiga skulder	818	851	1 376
Summa	16 647	15 515	16 555
Summa skulder	17 986	16 672	17 710
Summa eget kapital och skulder	27 362	25 866	26 820
Eventuelltillgångar och eventalförpliktelser	Not	Not	Not

Not – Eventualtillgångar och eventualförpliktelser

Energimarknadsinspektionen beslutade under 2017 om återställningsåtgärder för ledningssträckan Nederkalix – finska gränsen. Svenska kraftnät har överklagat besluten till mark- och miljödomstolen. Det är i huvudsak fråga om samma kreosotproblematik som beskrivits tidigare. Beslutet har sedermera upphävts av domstol då Energimarknadsinspektionen saknade befogenhet att fatta beslutet då den aktuella frågan handlar om en utlandsförbindelse. Regeringen meddelade beslut avseende återkallelse av Nederkalix – Finska gränsen den 19 juni 2019. I beslutet hänvisade regeringen till att det är Energimarknadsinspektionen som fastställer vilka återställningsåtgärder som ska vidtas. Ett beslut från Energimarknadsinspektionen väntas och saneringen av 158 stolpplatser beräknas kosta ca 60 mnkr.

Finansieringsanalys för koncernen

(mnkr)	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018	Jan-dec 2018
Rörelsen			
Rörelsens resultat före finansiella poster	257	10	-93
Justering för ej kassaflödespåverkande poster:			
Av- och nedskrivningar	619	710	949
Övriga poster	-81	-223	-314
Finansiella intäkter och kostnader	23	47	61
Erhållen utdelning	15	10	10
Skattebetalningar	-3	0	0
Kassaflöde före förändring i rörelsekapital och investeringar	830	554	613
Förändring av lager	0	0	0
Förändring av kortfristiga fordringar	354	-162	-287
Förändring av kortfristiga skulder	-785	-40	468
Kassaflöde före investeringar	399	352	794
Investeringar			
Förändring av långfristiga fordringar	57	7	-37
Förändring i andra finansiella tillgångar	5	-5	-5
Investering i immateriella tillgångar	-164	-109	-156
Investering i materiella anläggningstillgångar	-851	-1 056	-2 064
Nettoinvesteringar i rörelsen	-953	-1 163	-2 262
Kassaflöde efter investeringar	-554	-811	-1 468
Finansiering			
Förändring av räntebärande lån	-772	-222	-388
Förändring av övriga långfristiga skulder	1 392	1 019	1 723
Utbetald utdelning	-	-132	-132
Finansiering	620	665	1 203
Likviditetsförändring			
Likvida medel inkl. kortfristiga placeringar vid årets början	39	304	304
Dito vid periodens slut	105	158	39
Förändring i likvida medel	66	-146	-265

Utdelningen redovisas mot nedanstående inkomsttitel

Inkomsttitel, tkr	Belopp att leverera	Inlevererat belopp
2116 Affärsverkets inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	-	-

Med anledning av det negativa resultatet för verksamhetsåret 2018 har ingen utdelning till ägaren skett.

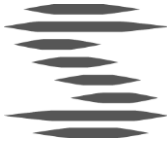
Finansiella nyckeltal för koncernen

	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018	Jan-dec 2018
Räntabilitet på justerat eget kapital efter skatt (%)	1,8	0,3	-0,7
Räntabilitet på sysselsatt kapital (%)	1,6	0,5	-0,3
Soliditet (%)	30,1	31,4	30,1
Rörelsemarginal (%)	2,9	0,1	-0,8
Kapitalomsättningshastighet, ggr	0,5	0,4	0,5
Skuldsättningsgrad (%)	47,4	57,2	56,4
Självfinansieringsgrad, ggr	0,4	0,3	0,4
Räntetäckningsgrad, ggr	11,2	1,7	-1,5
Internt tillförda medel (mnkr)	830	554	613
Nettoskuld (mnkr)	3 905	4 648	4 544
Investeringar (mnkr)	1 483	1 192	2 384

Räntabilitet beräknas utifrån 12 månaders rullande resultat.

Förändring i eget kapital för koncernen

(mnkr)	30 sep 2019	30 sep 2018	31 dec 2018
Ingående eget kapital	9 110	9 304	9 304
Byte av redovisningsprincip pensionsskulden	-20	-	-
Omräkningsdifferens	12	1	10
Utdelning	-	-132	-132
Periodens resultat	274	21	-72
Utgående eget kapital	9 376	9 194	9 110

Affärsverket svenska kraftnät (moderföretaget)

Rörelsens intäkter för perioden januari – september 2019 uppgick till 8 886 (8 469) mnkr, varav 9 (9) mnkr utgjordes av försäljning till koncernföretag. Resultat efter finansiella poster blev 257 (-6) mnkr.

Affärsverkets investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar uppgick under perioden till 1 416 (1 123) mnkr. Likvida medel var vid utgången av perioden till 105 (158) mnkr.

Affärsverket finansierar verksamheten med internt tillförda medel och lån hos Riksgälden. Den 30 september 2019 var det egna kapitalet 9 053 (8 917) mnkr medan upplåningen uppgick till 2 962 (3 900) mnkr. De totala tillgångarna var 26 993 (25 546) mnkr.

Moderföretagets resultaträkning

(mnkr)	Jul-sep 2019	Jul-sep 2018	Jan-sep 2019	Jan-sep 2018	Jan-dec 2018
Rörelsens intäkter					
Intäkter från överföring och transitering av el	1 009	882	3 137	2 810	3 755
Intäkter från balansreglering	1 422	1 947	5 106	5 036	7 057
Intäkter från effektreserven	0	0	59	45	75
Intäkter från elberedskap	43	36	132	111	176
Övriga externa intäkter	85	106	300	313	424
Nettoomsättning	2 559	2 971	8 734	8 315	11 487
Aktiverat eget arbete	31	32	113	108	150
Övriga rörelseintäkter	12	9	39	46	54
Summa rörelsens intäkter	2 602	3 012	8 886	8 469	11 691
Rörelsens kostnader					
Personalkostnader	-144	-127	-521	-456	-618
Kostnader för överföring och transitering av el	-318	-234	-952	-873	-1 249
Kostnader för balansreglering	-1 585	-2 191	-5 459	-5 504	-7 617
Kostnader för störningsreserven	-56	-46	-159	-135	-183
Kostnader för effektreserven	0	0	-43	-45	-70
Drift- och underhållskostnader	-135	-101	-310	-277	-416
Övriga externa kostnader	-161	-157	-503	-468	-692
Diverse externa kostnader	-2 255	-2 729	-7 426	-7 302	-10 227
Avskrivningar och nedskrivning av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-138	-230	-590	-686	-917
Övriga rörelsekostnader	-10	-41	-130	-56	-72
Summa rörelsens kostnader	-2 547	-3 127	-8 667	-8 500	-11 834
Rörelseresultat	55	-115	219	-31	-143
Resultat från finansiella investeringar					
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	3	-13	25	-2	2
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	16	23	47	61
Räntekostnader och liknande resultatposter	-7	-9	-10	-20	-28
Resultat efter finansiella poster	59	-121	257	-6	-108
Periodens resultat	59	-121	257	-6	-108

Moderföretagets balansräkning

(mnkr)	2019-09-30	2018-09-30	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	636	474	509
Materiella anläggningstillgångar	24 406	22 913	23 707
Finansiella anläggningstillgångar	579	528	609
Varulager	-	1	2
Kundfordringar	574	668	627
Övriga kortfristiga fordringar	693	804	982
Kassa och bank	105	158	39
Summa tillgångar	26 993	25 546	26 475
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Statskapital	600	600	600
Övrigt bundet kapital	3 314	3 314	3 314
Balanserad vinst/förlust	4 882	5 009	5 009
Årets resultat	257	-6	-108
Summa eget kapital	9 053	8 917	8 815
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	1 149	1 041	1 055
Övriga avsättningar	144	73	58
Summa	1 293	1 114	1 113
Räntebärande långfristiga skulder	2 962	3 900	3 735
Icke räntebärande långfristiga skulder	53	200	143
Förutbetalda intäkter, långfristiga	12 077	9 943	10 587
Leverantörsskulder	728	610	696
Icke räntebärande kortfristiga skulder	827	862	1 386
Summa	16 647	15 515	16 547
Summa skulder	17 940	16 629	17 660
Summa eget kapital och skulder	26 993	25 546	26 475
Eventualtillgångar och eventualförpliktelser (se koncernen)	Not	Not	Not

Förklaringar av begrepp i delårsrapporten

Marginalförlustkoefficienter

För varje anslutningspunkt beräknas en marginalförlustkoefficient som återspeglar hur överföringsförlusterna i stamnätet påverkas av att energitutbytet i punkten förändras.

Kapacitetsavgifter

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 714/2009 reglerar hur kapacitetsavgifter får användas. I enlighet med förordningen ska kapacitetsavgifterna användas till mothandel eller till att finansiera investeringar som förstärker eller bibehåller överföringskapaciteten i stamnätet. På så sätt blir kapacitetsavgifterna till nytta för marknadsaktörer. Kapacitetsavgifter uppkommer som en följd av överföringsbegränsningar. Svenska kraftnät tilldelas kapacitetsavgifter utifrån de prisskillnader som uppstår mellan elområden.

Transit

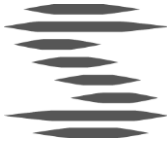
Ersättningsavtalet för transit, Inter TSO Compensation, regleras i förordning 838/2010/EU och är ett avtal mellan de 35 systemansvariga stamnätsoperatörerna i Europa. Syftet med avtalet och dess beräkningsmekanism är att varje avtalspart ska få och lämna ekonomisk kompensation för att elnät nyttjas för överföring av el genom ett land till ett annat s.k. transit. Verket får ersättning när el överförs genom Sverige och får på samma sätt betala när verket transiterar el genom ett annat land. Transitkompensationen utgörs av två delar, en del som kompenserar för nyttjandet av elnätet och en del som kompenserar för de överföringsförluster som uppstår vid transiteringen. Den förlustkompensation som Svenska kraftnät erhåller för transitering genom det svenska stamnätet hänförs till energidelen i tariffen då den ska kompensera för verkets inköp av motsvarande förluster. Övriga poster hänförs till effektdelen.

Produktionsbalanskraft

För att ge incitament till den balansansvarige att hålla sin balans betalar den balansansvarige en regleravgift för den balanskraft som ökar obalansen i systemet. För den produktionsbalanskraft som bidrar till att förbättra balansen i systemet utgår ingen sådan regleravgift och Svenska kraftnät gör därmed en vinst på denna typ av produktionsbalanskraft.

Balanskraft mellan elområden

Balanskraft mellan elområden prissätts till medelpriset av reglerkraftpriserna i respektive elområde. I de fall som det planerade flödet är högre än det verkliga flödet, samtidigt som reglerkraftpriset skiljer sig åt mellan två elområden, medför detta en förlust för de berörda systemansvariga.

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, Ekonomistyrningsverkets allmänna råd samt anslagsförordningen (2011:223).

Delårsrapporten har upprättats enligt samma redovisningsprinciper som årsredovisningen för 2018 med undantag för ändrad redovisningsprincip för redovisning av pensionsskulden. Med anledning av beslut av Statens tjänstepensionsverk (SPV) ska affärsverkens pensionsskuld från och med 2020 beräknas med de försäkringstekniska beräkningsgrunder som används för SPV:s pensionsrörelse. Beslutet innebär att beräkningsgrunderna för affärsverken inte kommer ändras under 2019.

Effekt av övergång till ny redovisningsprincip

Med anledning av övergången till ny redovisningsprincip har resultat och balansräkning omräknats för föregående år och alla jämförelsetal för 2018 är omräknade. Räntekostnaderna har per 2018-09-30 minskat med 16 mnkr och per 2018-12-31 med 20 mnkr vilka motbokats mot Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser. Även nyckeltalen för föregående år har justerats.

Intyg

Styrelsen har i 20 § arbetsordningen för Svenska kraftnät delegerat till generaldirektören att lämna Svenska kraftnäts delårsrapporter. Jag intygar att delårsrapporten ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader, intäkter samt myndighetens och koncernens ekonomiska ställning.

Sundbyberg den 25 november 2019

Lotta Medelius-Bredhe
Tillförordnad generaldirektör